

сміливість, самостійність, ініціативність, цілеспрямованість, дисциплінованість, професіоналізм, кваліфікованість, освіченість.

Взагалі сучасне студентство відводить значне місце освіті. Вища освіта починає відігравати дещо іншу роль в структурі ціннісних орієнтацій молоді, для студентства вже замало мати лише «папірець»-диплом, вони орієнтуються на здобуття знань і професійних навиків, котрі в свою чергу підтверджуються дипломом. Освіта відкриває більше можливостей для тих, хто її має, починаючи з банального працевлаштування, для якого не завадить диплом про закінчення ВУЗу, так і для більш глобальної мети, а саме орієнтація студентської молоді на здобуття гарної освіти, як на одну з умов досягнення життєвого успіху.

Зміни соціального статусу в більшості виявляється орієнтацією на здобуття ціннісних орієнтацій, котрі забезпечують, на думку студентської молоді, успіх у житті. Якщо останній пов'язують з такими базовими ціннісними орієнтаціями, як отримання освіти, розвиток своїх здібностей, то можливо очікувати на орієнтацію студентської молоді, до здобуття високої кваліфікації.

Таким чином, формування системи ціннісних орієнтацій дає змогу студентській молоді обирати певний шлях самореалізації, яка є найвищою потребою для особистості. А необхідною складовою процесу самореалізації студентства є здобуття освіти і професії, як важливої складової досягнення життєвого успіху.

Література

1. Химченко О.М. Роль культурних цінностей у процесі саморозвитку студентської молоді // Наука. Пелігів. Суспільство. – 2004. – №4. – С. 217-220.
2. Національна доктрина розвитку освіти / Указ Президента України №347/2002. – Київ, 17 квітня 2002 року.

Чигрин В.О.

к. істор. н., доцент,

завідувач кафедри філософії та соціології

Таврійської державної агротехнічної академії (м. Мелітополь)

СІЛЬСЬКА МОЛОДЬ І ОСВІТА: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Значущість освіти як найважливішого агента вторинної соціалізації молоді в умовах зростання інноваційної складової суспільного розвитку об'єктивно зростає й зростатиме паралельно з набуттям

трансформаційними процесами більш чіткої спрямованості, змісту та структурованості в усіх основних сферах суспільного життя.

Але ця, здавалося б, незаперечна аксіома, на жаль, не зовсім адекватно сприймається деякими верствами українського суспільства, до яких належить і значна частина сільської молоді.

Це твердження ґрунтується на матеріалах низки репрезентативних досліджень, параметри яких описані у монографії автора [1], а також на даних, наведених іншими дослідниками.

Насамперед зауважимо, що доволі дивне ставлення виявляє сільська молодь щодо розуміння важливості освіти для досягнення головної мети свого самовизначення. Дослідники зазначають, що серед молодих селян цю цінність визнають першорядно важливою для себе лише 5–10% респондентів [2]. І якщо учнівська молодь села (старшокласники загальноосвітніх сільських шкіл) ще ставить освіту на перше місце, то у працюючої молоді, а її невпинно більшає, освіта як цінність відходить на другий план.

Імовірно, це наслідок двох причин: з одного боку, дещо спрощене ставлення до здобуття повноцінної освіти, яке культивували в сільських навчальних закладах за років радянської влади. “Країні потрібні робочі руки”, зрештою, перетворилося на сталий суспільний стереотип. З іншого боку, певна девальвація ролі освіти в орієнтаціях сільської молоді відбулася “завдяки” сучасній zdeформованій системі суспільних відносин (зокрема економічних), за умов якої продовжувати освіту в навчальних закладах вищого рівня втратила можливість лівова частка сільської молоді. До того ж сформувався спотворений стереотип, буцімто рівень освіти майже не впливає на соціальний статус особистості.

Ці суперечності, як свідчать фахівці, котрі щорічно готують матеріали з проблем молоді для Президента, Кабінету Міністрів та Верховної Ради, не зникли за роки незалежності, а навпаки поглибилися.

По-перше, Україна за роки незалежності за розробленим ЮНЕСКО індексом людського розвитку, складовою якого є освітній рівень населення, перемістилася зі 33 на 74 місце у світі, хоча безпосередній індекс рівня освіти досить високий — 0,92, що в принципі дає Україні змогу посідати за цим показником приблизно 15–16 місце у світі.

По-друге, система освіти виконує як економічні функції, забезпечуючи зростання продуктивності праці, так і функції відтворення соціальної структури суспільства через міжгенераційну соціальну мобільність. Але для цього потрібні розрахунки, котрі, з одного боку, враховуватимуть потреби ринку праці, а з іншого — можливості навчальних закладів задовольнити ці потреби.

По-третє, ані перехід до ринкової економіки, ані демократизація політичного життя, ані утвердження загальнолюдських цінностей у масштабах суспільства неможливі без докорінного перетворення системи освіти в усіх її ланках, оскільки саме вона виступає одним із основних агентів соціалізації особистості. Але механізмів соціалізації, що їх суспільство має запропонувати молоді з метою оптимізації процесу її самовизначення, частково ще не вироблено, а почасти вони просто не спрацьовують.

Література

1. Чигрин В.О. Сільська молодь: досвід комплексного соціологічного аналізу. – Мелітополь: ЗІДМУ-ТДАТА, 2006.
2. Бержанір А. Життєві цінності в уявленнях та оцінках сільської молоді // Соціальні виміри суспільства: Зб. наук. пр. — К.: Ін-т соціології НАН України, 1998. — Вип. 2. — С. 306–310.

Чигрина Н.В.

завідувач відділом бібліотеки
Таврійської державної агротехнічної академії (м. Мелітополь)

ЧИТАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНЕ ТА КУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ

Якщо глянути на великий книжковий світ, то стає очевидним, що увесь цей гігантський механізм – з його письменницькою елітою, видавничою індустрією, поліграфічною промисловістю, книжковою торгівлею, бібліотечною справою, діяльністю багатьох сотень тисяч людей існує заради одного історично важливого соціального феномену, що називається – читанням. Книжки існують задля такого, щоб їх читали. Феномен книги пов'язаний з феноменом слова, власне, книга і є слово.

З появою книги створився „багатогалузовий”, але єдиний соціальний інститут, що об'єднав обидва феномена: книгу і читання, бо читання її створює соціокультурне буття книги, як і мови – не тільки писемної, але й усної. Завдяки читанню книга набуває безсмертя, маючи тільки дату народження, живучи й воскресаючи у кожному новому поколінні.

Книга сама по собі не може виконати свою головну функцію доти, поки вона не буде спожитою, прочитаною людиною. Процес взаємодії між книгою і читачем, споживання друкованих матеріалів та інших аспектів читацької діяльності, є однією з основних проблем соціології читання.